

Felelős szerkesztő:
MURÁNYI JÓZSEF.
Szerkesztőség:
Kassa, Kossuth-utca 16.
Telefon: 150.
Megjelenik minden nap
délután 5 órakor.
Egyes szám **2** krajcár.
(4 fillér.)
Kéziratot nem ad vissza
a szerkesztőség.

NAPLÓ

KASSA, KEDD, 1908. MÁRCIUS 17.

NEGYEDIK ÉVFOLYAM. — 64. SZÁM.

Előfizetési árak:
Kassán:
Egész évre . . . 14.— K
Fel évre . . . 7.—
Negyed évre . . . 3.50
Egy óra . . . 1.20
Vidéken:
Egész évre . . . 20.—
Kiadóhivatal:
Kassa, Kossuth-utca 16.
Telefon: 150.
Hirdetések petit sor szá-
mitással díjszabás szerint.

A kivándorlás.

Kassa, márc. 16.

Kezdjük a statisztikával. 1907. januárban kivándorolt Magyarországból 13.737 ember, 1908. januárban 3720. A kettő között való különbség 10.017; ami annyit jelent, hogy 1908. januárban ilyen tekintélyesen kevesebb emberrel fogyott a magyar megyékben a dolgozó, a munkás emberek száma, azonban önmagukban mindig csak relatív, mint az előző év ugyanezen hónapjában.

A statisztika szép tudomány, a számok hiányos és pótolandó képet adnak. A fenti kimutatások sem tehetnek elbizakodottá; amint lehetetlen is, hogy 12 hónap leforgása alatt behegedtek volna mindazok a mérges sebek, meggyógyultak volna azok a veszélyes betegségek, amelyek a kivándorlást nálunk rendszeressé tették, mérvében és szünetlen folytonosságában ugyszólván nap-nap után veszélyesen fokozták.

A kivándorlás nagymérvű és feltűnő örvendetesnek egyedül pusztán tényében mondható csökkenése gazdasági viszonyainknak csak kistöke javulását is aligha jelenti. Kétségtelen dolog, hogy a közel másfél év előtt való nagy politikai átalakulás és az Ausztriával való gazdasági szerződésnek újabb tíz évre való megkötése a viszonyoknak és körülményeknek, most már határozottsága folytán forgalmi, gazdasági és ipari életünkre kedvezően hatott. Ez a javulás azonban csak a rendes munkálkodási életbe való visszatérés, az arra való felemelkedés.

A kivándorlás csökkenésének fő oka az a sok riasztó hír, a mi újabban az öreg kontinensen az amerikai munkások között való nyomorról szárnyra kelt. Ugy látszik, lesz ezekben a hírekben valami igaz. Utóvégre a produktív erő fokozásának is kell valami határának lenni és van is; lesz a magyar munkáskérdés megoldásának, szegénységünk gyógyításának is valami módja, orvossága.

A magyar közéleti viszonyok első

átalakulása, a szegénység első orvoslása kétségtelenül szoros összefüggésben fog lenni az anyagi gazdálkodás nagymérvű és lényeges megváltoztatásával. Ez a változás közeli és távoli lehet és lesz a szerint, amint lesz elég erőnk, önállóságunk, tudásunk és tisztességünk a munkát és a munkást megbecsülni; a magyar termékeknek és gyártmányoknak mindennemű és mennyiségű fogyasztásokban elsőséget, ugyszólván kizárólagosságot biztosítani; a magyar ipar termékeinek pártolását távolról sem kimerítettnek és befejezettnek tekinteni egy-egy hazafias mozgalom megindításában és felbuzdulásában.

Tízezer munkással többünk maradt tehát ennek az évnek januárjában. Ha mondhatjuk így. Szép szám, tekintélyes szám, kedvező eredmény. Ha itt is dolgozni fog és dolgozni akar ez a tízezer ember. Ha nem a kivándorlás gyógyítja csak ki a magyar munkások bizonyos részét abból a beteges ábrándból, hogy van és lehet munkanélkül is jólét, anyagi gyarapodás és gazdagodás.

A dologban csak az a szomorú, hogy az amerikai munkásviszonyok nagymérvű és erős esése, az ottan való könyörtelen, nehéz és súlyos verseny kényszerítése folytán kísérel meg munkásaink tekintélyes része a Magyarországon való állandó, folytonos és tisztos megélhetést. Vajha sikerülne mindeniknek.

A nagy ünnep.

Március idusának hatvanadik évfordulóját lelkesen ünnepelte meg kuruc Kassa városa. A város lobogó diszt öltött, az iskolák, egyesületek fényes ünnepélyeket rendeztek a nagy nap emlékére.

A szabadság felvirradásának hatvanadik évfordulóján méltó ünnepet ült kuruc Kassa városa. Az enyhe márciusi szellő az utcákra csalta a közönséget és a városban nagy élénkség uralkodott. A középületeken és magánházakon nemzeti színű lobogók lengtek, hirdelve a szabadság ünnepét.

Az iskolák és egyesületek valamennyien versengtek egymással abban, hogy ki üli meg méltóbb ünnep kíséretében március

idusát. A közönségnek ugyancsak törnie kellett a fejét, míg megfelelő elhatározásra tudott jutni és dülőre juttatta, hogy melyik ünnepélyt tekintse meg.

Az első ünnepélyek.

Az iskolák közül többen akadtak, a melyek szombton tartották meg ünnepélyeiket.

A községi elemi iskolák szombaton reggel osztályonként ünnepeltek, ahol a tanulók hazafias énekszámokat, szavakat adtak elő, majd az egyes tanítók méltatták a nap nagy jelentőségét.

A felsőkereskedelmi iskola és a tanítóképző intézet is ügyesen összeállított műsorral rendezték ünnepélyüket szombaton délelőtt. A szépszámú közönségnek nagyon tetszettek az ünnepélyek.

A vármegyezházán.

Kassa város lelkes ünnepelését kétségtelen nagyhatással vezette be a Kassai Községi Közigazgatási Tanfolyam hallgatóinak minden tekintetben sikerült ünnepe. Szombaton délután előkelő közönség töltötte meg a vármegyei székház nagytermét, hogy a későn jövők már csak a terem ajtajában s a folyosón foglalhattak helyett. Az ünnepély előtt az ifjuság az előadói kar vezetésével a vármegye ősi zászlaja alatt vonult ki a honvédszoborhoz, ahol Verebelyi József ifjusági elnök beszéde kíséretében helyezte el a halgatók koszoruját. Innen visszatérve a nagyteremben Forgách Dezső tanf. előadó vezetésével az ifjuság a „Talpra-Magyar“-t énekelte el kitűnő előadásban.

Majd Puky Endre alispán lépett a dobogóra, hogy megtartsa az üdvözlő beszédét. Megnyitónak volt a műsoron jelezve e beszéd, de bátran állíthatjuk, hogy a márciusi nagy eszméket és eseményeket oly hatalmas gondolatvilágban bemutatva régen hallottuk. A közönség pedig e beszédet siri csendben hallgatta s befejeztével hatalmas tapsviharral fejezte ki elismerését a nagyhatású beszédért. A többi számok közül ki kell emelnünk az ifjuság zenekarát, amely Lavotha szerelme quintettjét nagy precizitással adta elő. Igen sikerült szám volt Eötvös Lászlónak ünnepi beszéde, Králik Kálmán és Szilágyi Jenőnek szavata. Az ifjuság énekara fejezte be a Közigazgatási Tanfolyam lelkes ünnepét.

A kassai prem. főgimnázium e hó 14-én d. u. 5 órakor tartotta meg március idusának megünnepelését. Az ünnepélyen számos előkelő közönség jelent meg, köztük Fischer-Colbrie megyés püspök. Nagy József ifjusági elnök szép megnyitó beszéde után Paksy József, a fiatal művész következett, aki az általa előadott darabokat, Hubay: Cremonai hegedűsét és Hullámzó Balatonját a legnagyobb precizitással adta elő. Az ifjusági zenekar követte, aki szebbnél-szebb népdalokat játszott. Vargóczy János ének-

Szenzációs tavaszi szövetujdonságok SCHÜTZ és Tsa

angol uri-szabó céghez

é r k e z t e k

Kassa, Kossuth Lajos-utca 2.

tanár által vezetett és az énekkar által előadott magyar népdalok előadásában nagy élvezetet talált a közönség.

A szavaltok közt kiváltak Freudfeld Tibor által szavalt „Petőfi szobra” című melodráma, továbbá Tóth István által szavalt „magyar ifjúsághoz” című költemény. Az ünnepély befejeztül március 15. című színjáték adatott elő, amit Pásztor József után Szent-István Béla kiváló érzékkel alkalmazta a helyi viszonyokhoz. Dr. Horváth Balázs igazgató szép befejező szavai után az ünnepély véget ért.

A színházban.

Vasárnap a színházban, a honvédszobor előtt, a felső ipariskolában és a főreáliskolában folytak le nagyobb ünnepségek.

A színházban a kassai főiskolai ifjúság rendezett fényes matiné a Rákóczi-lovaszobor javára összefogva a Kazinczy-körrel és a zenekedvelők dalegyletével. A matiné fénypontja dr. E. Nagy Olivér beszéde és Fái Flóra nagyhatású szavata volt. Úgyes megnyitó beszédet mondott Mecner Tibor jogász elnök. A Talpra magyart Platthy Gyula joghallgató szavalt. Babochay Zsigmond gazdaszelnök Jermy Hella zongorakíséréte mellett melodrámat szavalt. A színházat teljesen megtöltötte a közönség.

A honvédszobornál.

A főiskolai ifjúság délután 3 órakor rövid ünnepség kíséretében megkoszoruzta a honvédszobrot. Ugyanakkor a kereskedő ifjak is koszorút helyeztek a szoborra.

Este a főiskolai ifjúság a Beöthy-serleggel bankettet rendezett, amelyen megalkitották a Sorompó-ligát.

Az iskolákban.

A felső ipariskola ifjúsága délelőtt, a főreáliskola pedig délután tartotta meg ünnepélyét, mely teljesen a program szerint folyt le. Mindkét ünnepélyen nagyszámu közönség jelent meg.

Az egyletekben.

Este az Iparos-kör és a Lőcsei ház emlékeztek meg március idusáról. Az iparoskörben dr. Siposs Aladár volt az ünnepi szónok, a Lőcsei-házban pedig számos politikai felkészítő hangzott el a társasvascsora során.

Koldusok.

Nyomorékok Kassa utcáin.

Ignotusnak van egy szellemes ötlete: a világon legszebb dolog az emberi test, kivéve ha lyukas nadrágból látszik ki. Nem kell szégyelni magunkat, ha ennek a kissé kegyetlen esztétikai felfogásnak igazat adunk: a velünk született és az általános szép felé vágyódó idegrezgések akarataunkon kívül erősebbek azoknál, amelyek tapasztalásunkban, olvasmányainkban és lelki kicsiszoltságunkban gyökerezvén, az őszinte sajnálatot okozzák és amelyeket az öreg Herbart szubjektív jellemrészének nevez. A szép, tiszta és gazdag iránti természetes vonzódásunk tehát csak tárgyalható és alapjában meg nem támadható, bármily mértékben csábítanak is becsületes és emberies okok arra, hogy vágjuk sutba az esztétikát és szíves sajnálatlalt legeltessük a nézésünket, lyukas, zsiros, piszkos, megenyvesedett és lyukas rongyokon.

Mivel egész emberi berendezkedésünk, az egész kulturánk minden néven nevezendő segítő eszközeivel arra való, hogy a lelkünk összhangjával ellentétes érzéseket, még inkább pedig ezeknek okait megsemmisítse, látható, hogy a felvetett tárgynál két olyan dolog van, amit meg kell szüntetni és amelyek csak látszólag ellentétesek, valójában

egy csapással mind a ketten elháríthatók. Az egyik a sajnálat, a nálunk szegényebb ehesebb, fázóbb ember szerencsetlenségén való segítés vágya, a másik a borzadás, az önkéntelen visszahökkenés olyan dolgoktól, amelyek rutak, utálatosak, visszasztítók.

Mind a kettőn egy móddal lehet segíteni. Mert hogy a szívünket facsaró sajnálat érzését ellensúlyozzuk, meg kell szüntetni az okát: jó ruhát annak, akinek nincs, meleg szobát annak, aki fázik, a Lajos király sokat emlegetett tyúkját annak a faze-kába, aki két napja nem evett. Az elformált, nyomorék és piszokban fetregő rut-ság visszasztító érzésén pedig megint csak egy eljárással lehet orvoskodni: hazaküldeni azt, aki rettenetesen elcsonkított és fürdőbe küldeni azt, aki a zsiros és hónapok óta üzött mosdatianságával feikavarja nemes és nem nemes szerveinket.

Hogy a kettőt egyesítsük: szerény, de tisztességes jómódot a nyomorék koldusoknak, mert akkor nem lesz okuk templomlépcsőkre és utcasarokokra helyezkedve megborzasztani az iskolás gyerekeket és epilepsziássá tenni valamennyi vékony idegzetű és sápkóros hölgyet.

De most itt van az a szeg, amely kibujt a zsákból és amelyet lehetőleg a fején kell találni: megélési lehetőséget a koldusoknak! Nagyon nehéz szó ez, ha meg-gondoljuk, hogy ma, amikor az összes nő-egyletek, házbéregyletek, felruházó egyletek és mind a többiek buzgó jótékonyágban dolgoznak, van koldus, aki azzal a kevésbé kecsesgató gondolattal kénytelen megbarátkozni, hogy a várostól kapott heti két forintból egyek, lakják, melegedjék. A hiba itt a dühös és nagyon téves irányú jótékonykodásban van, amelyet ki kell mondani, a legteljesebb mértékben elhibáztottnak és károsnak találnak.

Minden jótékony egyesület egy-egy réteget választja ki a nyomoruságnak. Az egyik egyesület meleg csizmácskákba bujtatja a szegény gyerekek meggénberedett lábát, a másik kifizeti azt a házbért, amelynek hiánya okából a szellős és nem lakályos utcára akarják kitenni a szegény ember családját, a harmadik hozományt ad tisztességben kivirult fiatal leányzóknak, hogy férjhez mehetvén, ne sülyedjenek olyan foglalkozásba, amelyről jobb nem beszélni a negyedik pedig népies színvonalu felolvasásokat rendez a helybeli tüzkárosutak, árvái javára. Ez mind gyönyörű dolog; de el lehet e még képzelni is azt a rettenetesen sok nyomoruságot, fertőt és bűnt, ahová az említett egyesületek keze nem hat el, mert nem tartozik a hatáskörébe? Elvégezték-e lelkiismeretesen azok a testületek, amelyeknek összeségét a jómódu társadalomnak lehetne nevezni, teljes kötelességét a mentésnek? Nem. Mert a fentemlített társadalom elégedetten ül le vacsorája mellé, ha egy jótékonyági bazáron ezer forinton felül büszkélkedik a tiszta jövedelem.

A jótékonyosság rossz kezekben van. Olyan kezekben, amelyek tulfinomak ahhoz, hogy mélyebb, büzősebb és izaposabb helyekre tapintsanak. A jótékonyágot éppen olyan közügygyé kell tenni, mint az oktatást, amely eleinte szintén árva volt, de mivel kulturszükségét belátta az emberiség, magától értetődőleg vonult be az állam feladatai közé.

Nagyon szépen meglehetne csinálni, hogy minden koldusnak hitelesen beigazolható szegénységét az a község szüntesse meg, amely az illetőséget megadta neki. Közmunkára fogni, ha egészséges, kórházba vele, ha beteg és otthon tartani, ha visszasztítóan nyomorék. Az állam háztartására, vagy a községek háztartására ez újabb terhet zudítana, de olyan következményei volnának, amelyeket százszor annyi kiadással sem lehetne megfizetni. Egynehány tisztos és hitbuzgó néni elvesztené azt a lelki gyönyörűségét, hogy a reggeli mise után irgalmas krajcárokat juttasson a szegényeinek,

de ez valamivel kisebb veszteség, mintha ezernyi munkás kezét és lelkét veszti el a társadalom, eltekintve attól az állandó lelki gyötrődéstől, amit a nyomor és a bénaság látása okoz az embernek.

TÁVIRAT — TELEFON.

Márciusi ünnepségek.

Budapest, márc. 16.

Az ország minden részéből érkező híradások szerint mindenfelé megünnepelték március idusát. Nagy ünnepségek játszódtak le a Petőfi szobor és a Nemzeti Múzeum előtt a fővárosban. Nagyjelentőségűvé tette Czegléd és Makó ünnepét az ott elhangzott politikai nyilatkozatok.

Czegléd, márc. 16.

Czegléden az ünnepi beszédet Kossuth Ferenc tartotta, aki államtitkárával, Szerényi Józseffel tegnap érkezett oda. Kossuth nagyszabásu beszédében utalt a mai politikai helyzetre, a koalíció és a függetlenségi párt feladataira.

Makó, márc. 16.

Makón Justh Gyula a képviselőház elnöke mondott kisebbszerű beszámolót, a melyben a házszabályrevízió szükségességét hangoztatta.

A király beteg.

Bécs, márc. 16.

Bécsből jelentik, hogy a király az utóbbi napokban meghűlt és az éjszakát lázasan töltötte. Lakótermeit egy ideig nem hagyhatja el és az államügyek egy részét a trónörökös intézi helyette.

UJDONSAGOK.

A Rákóczi sorsjáték.

Ötvenezer korona várható.

Tegnap, vasárnap délután 7 órakor történt meg a Rákóczi sorsjáték huzása Budapesten, a lottójövedéki igazgatóság Vámház-utcai palotájában. A sorsjáték huzásán Kassa várost dr. Ékes Lajos tanácsos képviselte. Jelen volt a huzáson Gerlóczy Béla, a Jelzálogbank vezérigazgatója, akié a sorsjáték eszméje és aki fáradhatatlan buzgósággal dolgozott, míg szép tervét megvalósítva látta.

A sorsolás megejtése után a Rákóczi sorsjáték jövedelme még megközelíthetőleg sem állapítható meg. De a sorsjáték intézői szerint legrosszabb esetben is ötvenezer korona marad a kassai Rákóczi lovaszobor gyarapítására.

— Az ügyvédi kamara köréből. A kassai ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy Hamar Ferencet elhalálása folytán lajstromából törölte és irodája részére gondnokul Ganczfried Bertalant jelölte ki.

— Kassa közegészségügye. Február havában két házi járványtól eltekintve kedvező volt a közegészségügy állapota városunkban. A születések száma negyvennel emelte felül a halálozásokat.

— Sorozások Kassán. Ma kezdődött meg a lószorozás városunkban. Ma az első

korosztályba tartozó hadkötelesek állottak elő, akik közül elenyésző csekély részt találtak „tauglich“-nak.

— **Színészek közgyűlése.** Az Országos Színészegyesület évi rendes közgyűlése holnap veszi kezdetét. A kassai színtársulat képviselői: *Bartha István* és *Faragó Ödön* ma utaztak fel Budapestre.

— **A választók névjegyzéke.** A központi választmány megvette az előkészületeket az 1909. évi választók névjegyzékének összeállítására. A polgármester felhívta a hivatalokat, hogy a szükséges adatokat április 1-ig jelentsék be.

— **Pénztárvizsgálat.** A városnál ma vette kezdetét a polgármester vezetése alatt a rendes negyedévi pénztárvizsgálat, amely több napig fog tartani.

— **Nagy az adóhátralék.** A pénzügyigazgatóság jelentése szerint február hó végén az esedékes egyenes adók összegében 819.475 korona 06 fillér hátralék mutatkozik. A városnál az adózás képe kedvezőbb képet mutat. A községi pótdóiban elég tekintélyes összeg folyt be.

— **Torna.** Ez a címe Teleki Zakariás Sándor legújabb történelmi regéjének, mely most jelent meg a kassai könyvpiacra. Ára füzve 1 kor. 50 f.

— **Betörés egy szállodában.** A múlt héten, mint azt megírtuk volt, Rapaport Sámuel vendéglős és szállodatulajdonostól ismeretlen tettes 120 korona készpénzt, 2 darab gyémántokkal díszített gyűrűt, továbbá egy arany karika gyűrűt és egy duplafedelű női aranyórárt ellopott. A rendőrség Harakák József háziszolgát gyanúsította a lopással. A nyomozás során azonban a háziszolga ártatlansága derült ki. Rapaport gyanúja most Tauber Izrael ügynök ellen irányult, aki a lopás idején a szállodában lakott s másnap nyomtalanul eltűnt. A rendőrség most Tauber után nyomoz.

— **Pofonokkal fűszerezett szerelmi idill.** Czupkai Dezső urasági inas, vasárnap délután a cselédkorzón Mankovits Mária cselédlányt, a szeretőjét, több ízben arculütötte. A lány se volt rest és kedvesének becses ábrázatját ugyancsak megtépázta. Az épületes jelenetben nagy publikum gyönyörködött s ki tudja hova fajul az elkésredett verekedés, ha rendőr a szerelmi idillnek véget nem vet. A férfi a rendőrségen azt vallotta, hogy szeretője hűtlenül megcsalta, csalfaságát akarta nyilvánosan megbosszulni. A bekísért „szerelmes pár“-t a rendőrség szabadon bocsátotta, a kihágását azonban ellenük megindította.

— **A polgár és a rendőr.** Nagyon gyakori eset, hogy a közönség, a rendőrt, aki kötelességet végzi, nemhogy munkájában támogatná, hanem ellene fordul és a vétkes pártjára áll. Így történt, hogy *Fried Rudolf*, megtámadta a rendőröket, mert azok egy részeg napszámot, aki velük dulakodott bekísérték. A hivatásukat teljesítő rendőröket nagy néptömeg előtt szidalmazta *Fried Rudolf* és ellenük ingerelte a közönséget. A hivatalos prókátor ellen a rendőrség megindította az eljárást.

— **Éjjel a gátsoron.** Ma éjjel a gátsor csöndjét revolverdurranások zaja verte fel. A lövöldözést *Bucskó József* cipész kezdte meg, aki két ízben sütötte el a revolverét. Mikor a rendőr felé közeledett, futásnak indult s a rendőr felszólítására nem akart megállni, sőt az őt üldöző rendőrnek egy újabb revolverlövéllyel válaszolt. A rendőr újabb felszólítása után kétszer lőtt a menekülő férfi felé, mire *Bucskó* a Dohány-utcán megadta magát. A rendőrségen azt mondotta, hogy revolverét próbálgatta. Gonosz szándékai nem voltak.

— **A piros lánjból.** *Soltész Mihály* széplaki kocsist tegnap *Dzurik Pál* bárcái legény meglátogatta. *Soltész* nem volt otthon, amit *Dzurik* kihasználta, mert barátjának piros

mellényét és kabátját ellopta. A tolvajt még aznap este a kassai rendőrség egy korcsmában elfogta. A mellényt és a kabátot *Soltész* visszakarta, *Dzurik* pedig a rendőrség egyéb bűnök miatt is tovább fogva tartja.

— **Kivándorlók veszedelme.** Az egyik fővárosi lapban levelet olvastunk, melyet egy kivándorolt honfitársunk írt. Azt panasolja a levélben, hogy még mindig ezrével érkeznek Amerikába a magyar kivándorlók, mind olyanok, akiknek sejtelmük sem volt róla, hogy Amerikában nagy pénzügyi válság és ennek következtében a munkában hiány van. Mi úgy tudjuk, hogy a belügyminiszter elrendelte a népnek a legszélesebb rétegben való felvilágosítását. De ha ez meg nem történt volna, olyan községben, ahol jóra való jegyző, pap, vagy tanító van, lehetetlen, hogy a nép meg ne tudja, milyen veszedelmes dolog mostanság Amerikába menni. Hiszünk is, hogy a mi vármegyénkben nem akad község, melyben a nép tisztában ne volna a mai amerikai viszonyokkal.

— **Megjutalmazott néptanító.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter 1907. évi rendeletében 100 K jutalmat adott *Holub József* szepesapolcai róm. kath. elemi népiskolai tanítónak a magyar nyelv sikeres oktatása és terjesztése körül tanusított kitűnő szorgalma elismeréséül.

Színház, művészet.

Heti műsor:

Vasárnap: délután leszállított helyárakkal „János vitéz“.

Hétfő: *A császár katonái.*

Kedden: *A mintaférj.* (Bohózat.)

Szerdán: *Sulamith.* (Zsidó daljáték.)

Csütörtök: *A tavasz.* (Operette.)

Pénteken: dr. *Rác* Ede jutalomjátékával: *Az örög.* (Színmű.)

Premier-est a Nemzeti Színházban.

A császár katonái.

— **Földes Imre** 3 felvonásos színműve. — Bemutatták szombaton.

Ez a darab a fővárosban zajos sikert aratott. Nagy lelkesedésre ragadta az embereket. *Jászai Mari* a nagy tragika annyira odáig volt a lelkesedéstől, hogy egy ajándékba kapott arany-babérkoszorúját felosztotta levelenként a szereplő színészek között, s minthogy a nagy tragikának nagy koszorukat szoktak ajándékba adni, — hát még a szerzőnek is jutott egy jó marék az aranybabérokból.

Azóta már a vidék egynéhány városát is megjárta a „Császár katonái“ és mindenütt a lelkesedés hullámai csaptak fel, ahol csak színrekerült. Nálunk nemkülönben és nemkevésbé lelkesedtek rajta az emberek. Nem csoda, hiszen mi is abból a fából valók vagyunk, mint a többi magyarok. Csak olyan könnyen tüzet fogunk a lángoló szavaktól, sőt még lángolóaknak sem kell lenniük, elég, ha szikráznak, akkor is fellebbanunk.

De hát — kérдем — mitől jó az ilyen szörnyű nagy gyűlékonyság? Es ha már — jó-e avagy nem jó, — de belénk oltotta a mindenható gondviselés, minek a tüzzel játszodozni? Ez már semmiképen sem vezet jóra. Tartsunk azonban rendet!

Ott hagyjuk el a témát, hogy tetszett a Földes darabja. Hát latolgassuk csak egy kissé körülményesebben ezt a tetszett szót. Az tagadhatatlan, hogy sokat és lel-

kesen tapsoltak a „Császár katonái“-nak, de viszont az is nyilvánvaló, hogy a tapsokat nem az esztétikai gyönyörűség váltotta ki az emberekből, hanem az a hirtelen fellobbanó lelkesedés, melyről fennebb esett szó.

Végtére azonban a lelkesedés sem az utolsó dolog ezen a földön. Hiszen a pillanatnyilag támadt lelkesedés hevében már nem egy nagy alkotás jött létre. Azért úgy tetszik, hogy helyénvaló és üdvös dolog a lelkesedés üszkét végighordozni széles hazában, hadd buzduljanak fel a bóbiskoló honfiak, vagy mondjuk — hadd ébredjen fel az alvó oroszok!

Szép, szép, de hát tetszik tudni ez a színmű a hadsereg ellen bizgatja fel az „alvókat“, azzal pedig kár kikezdeni. Legalább is nem sokra visz, ha a színházban kezdünk ki a hadsereggel, mert tessék csak egy kissé visszaemlékezni, nem is olyan régen, magát az országházat kergette szét tiz szurotyos baka. — Ez szomorú tény, de magvas tanulság is egyuttal.

Azt tanítja, hogy a hadsereg ellen már nem lehet nagyobb keserűséget ébreszteni, mert az a történelmi tény az elkésredettség tetőfokát keltette a nemzetben és mégis, — és mégsem tehetünk semmit ellene. Minek eposszük hát magunkat izgalmas szindarabokkal? Ebben az irányban tehát szákut-cába visz a lelkesedésünk. Ezért ebből a szempontból felesleges és hiábavaló ez a darab.

Hátra volna még a művészi szempont. De hát azt mindjárt konstatálhatjuk, hogy a művészet kimaradt ebből a darabból. Az a nemes művészet, mely bár szenvedélyességgel dolgozik, de annak a tűzével valami megtisztult emberi érzést olvaszt ki a lélekből. Az a minden alantjáró indulaton felülemelkedett éteri finomságu művészet hiányzik belőle, mely valamely kiforrott gondolattal gazdagítja az ember gondolatvilágát, amely legalább a vélekedését hajlítja el, ha csak egy parányi szög alatt is, a tisztultabb világnézet felé. Ez a művészi elem nincs meg a darabban.

Mi van hát benne? Röviden: tulzás — szenvedélyesség, — féktelen indulatosság. Van benne egy jókora adag írói tehetség, színpadi technikában járatosság és sok riporter fantázia, olyan, amilyennel véres kardafférek után szokták a riportokat megírni.

A továbbiakat illetőleg ez a véleményünk: a darab megér Kassán vagy tiz telt házat, de urali familiáinknál ennek dacára és igen helyesen tovább is szívesen látott udvarlók és vőjelöltek maradnak a hadsereg ifju daliái. Sőt az öregebb „Jahrgang“-ok is, mert ott már nem kell kaució sem.

Az előadás igen jó volt. Művészeink a zajos lelkesedés közepette is megtartották a kellő higgadságot és mérsékelten játszottak. *Komjáthy*, *Bartha*, *Rác dr.*, *Nagy Sándor*, *Szénássy*, *Doktor* egyenként is kiváló alakításokkal tették értékessé a szép összjátékot. *Etsy Emilia* az egyedüli női szerepben ismert jó kvalitásait ragyogtatta. (— r.)

— **A karszemélyzet jutalomjátéka.** Mint értesülünk *Komjáthy* igazgató az idén is jutalomban kívánja részesíteni a karszemélyzetet. E célból április 13-án jutalomjátékot engedélyezett a számukra. Előre is felhívjuk a közönség figyelmét ezen előadásra, amely egyike lesz a jelen színiévad legérdekesebb estéinek.

— **Téli fürdőkúra a Szent-Lukács-fürdőben.** Természetes forró, meleg kénese források. Iszapfürdők, iszapborogatások, mindennemű thermális fürdők, vizgyógykezelés, massage. Lakás és gondos ellátás. Csuz, köszvény, ideg-, bőrbajok gyógykezelése és a téli fürdőkúra felől kimerítő prospektust küld ingyen a Szt.Lukácsfürdő gazgatósága, — Budán. Budapest.

422. végreh. sz.
1908.**Árverési hirdetmény.**

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszem, hogy a kassai kir. járásbírósnak 1908. V. 487/2. végzésével Budapesti Lipótvárosi takarékpénztár javára 1500 K. követelés s járulékaik erejéig Friedmann Henrik alperes ellen végrehajtás folytán lefoglalt és 1476 K. becsült ingóságokra a kassai kir. járásbírósnak 1908. V. 487/2. számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak Kassán az alperesnél gróf Bercsényi utca 11. sz., esetleg mostani lakásán leendő megtartására, határidőül 1908. március hó 18. napjának d. u. 2 órája kitűzetik, a mikor a bíróság lefoglalt butorok s egyéb ingóságok a legtöbbet igénylőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is eladtni fognak.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéséhez jogot tartanak, hogy amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírt kiküldötnél írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Kassán, 1908. évi március hó 15-ik napján.

Beöcök Zsigmond,
kir. bírósági végrehajtó.

A januárban előléptetett vagy a honvédséghez áthelyezett tartalékos tiszt urak **FÉLARON** szerezhetik be egyenruhájokat **LICHTIG LIPÓTNÁL**
Kassa fő-utca 103.
Közös egyenruhakat átveserél honvédségi egyenruhákért.

**Téhánysor 21. szám alatt
emeletes ház
szabad kézből eladó.**

Bővebbet Dr. **GÁDOR GÉZA**
ügyvédnél **KASSA, Fő-utca 56. sz.**

**Fő-utca 56. szám alatt
különbejáratu butorozott
szoba, előszobával
azonnal kiadó.**

UDVARI LAKÁS

mely áll három kisebbszerű
szobából kertre nyíló ablakokkal és vízvezetékekkel,

azonnal bérbe adó

BUBICS ZSIGMOND-UTCA 12.
(ezelőtt Csermely-u. 20.) szám alatt.

Kiadó: **Murányi József.**

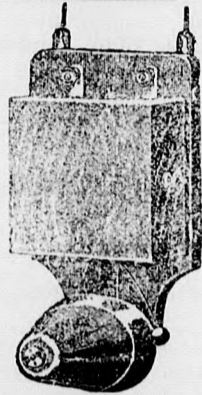
ELSŐ KASSAI
KERESKEDELMI HITELTUDÓSÍTÓ IRODA

GEIGER HENRIK Kassa, Deák Ferenc-utca 11 sz

Beszerzek mindennemű információkat kereskedelmi, magán és társasági ügyekben az összes világrészekből.
Megbízások a leggyorsabban és legnagyobb diszkrétíóval intéztek el.

BALLA MIHALY
mechanikus és villamos szerelő

Telefonszám: 372. **Kassa, fő-utca 51. sz.** Telefonszám: 372.

1896. év óta villamos műszaki műhelyemet és raktáramat sikerült oly versenyképessé tenni, hogy bármely gyárral a **házi távirtda, távbeszélő, villámhárító és villanyvilágítási szerelésben** a versenyt felveszem.

Allandó nagy raktár villanyvilágítási esillárok, távbeszélők, villamos csengők és orvosi villanyozó gépekben. **Vidéki megrendeléseket azonnal és leggyorsabban készítek.** Minden munkámért 2 évi jótállást vállalok. Terveket és költségvetést díjmentesen készítek.

Hirdetések felvételnek a kiadóban**Kassai jelzálogbank részvénytársaság**

az életbiztosítással kapcsolatos betétüzletet üzletágai közé bevezette és e célból egy elsőrangú biztosító intézettel lépett szoros összeköttetésbe.

Az üzletág lényege a következő: A belépni szándékozó kötelezi magát 1 K-ás heti részletek fizetésére. A befizetéseket nem kell feltétlenül heenként eszközölni, előre esetleg több részlet is lefizethető. Ezzel kapcsolatban egyszersmind életét is biztosítja. 15 év elteltével, a mikor is az 1 koronás heti befizetés kamatos kamataival együtt 1000 koronára nő fel, ezt a teljes összegét, vagyis 1000 koronát kézhez kapja. — Amennyiben azonban már az első részlet befizetése után elhaláloznék, az egész 1000 K haladéktalanul esedékessé válik. Ha azonban a díjak befizetését 51 év előtt beszüntetné, úgy betétjét kamatos kamataival együtt bármikor kézhez kaphatja.

A biztosításért évről-évre csökkenő minimális pótdíj fizetendő, a mely az utolsó években már csak circa 2—3 fillért tesz ki.

Beléphetnek 20—60 évig terjedő életkorban levők.

Egy-egy ügyfél több 1000—1000 koronás tételt is jegyezhet.

Amidőn a nagy közönség figyelmét erre ez életrevaló takarékosági módra tisztelettel felhívjuk, még csak azt jegyezzük meg, hogy az ország más helyein létesített hasonló rendszer ő legmelegebb fogadtatásban részesült és ma már milliókra megy az az összeg, a mely ilyenképen jegyeztetett.

Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál az üzletágot bevezető

Kassai Jelzálogbank r.-t.

Nyomatott **VITÉZ A. UT. KASSA.**